

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

آموزش قرآن

پایه نهم
دوره اول متوسط

این کتاب همراه با لوح فشرده قرآن دانش آموز است.

وزارت آموزش و پرورش
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

نام کتاب :	آموزش قرآن پایه نهم دوره اول متوسطه - ۱۴۲
پدیدآورنده :	سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی
مدیریت برنامه‌ریزی درسی و تألیف :	دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری
شناسه افزوده برنامه‌ریزی و تألیف :	یونس باقری، سید مهدی سیف، سید محمدحسین میرباقری و مسعود وکیل (اعضای گروه تألیف) - امید مجد (ویراستار)
مدیریت آماده‌سازی هنری :	اداره کل نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی
شناسه افزوده آماده‌سازی :	لیدا نیک‌روش (مدیر امور فنی و چاپ) - مجید ذاکری یونسی (مدیر هنری) - مریم کیوان (نگارنده گرافیک) - فاطمه باقری مهر، زهرا ایمانی نصر، علی مظاهری نظری فر، علیرضا کاهه، سپیده ملک ایزدی، راحله زاد فتح‌اله، ناهید خیام باشی (امور آماده‌سازی) - با همکاری مرکز طبع و نشر قرآن کریم جمهوری اسلامی ایران
نشانی سازمان :	تهران : خیابان ایران‌شهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی) تلفن : ۸۸۸۳۱۱۶۱-۹، دورنگار : ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی : ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹ وبگاه : www.irtextbook.ir و www.chap.sch.ir
ناشر :	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران : تهران - کیلومتر ۱۷ جاده مخصوص کرج - خیابان ۶۱ (داروبخش) تلفن : ۴۴۹۸۵۱۶۱-۵، دورنگار : ۴۴۹۸۵۱۶۰، صندوق پستی : ۳۷۵۱۵-۱۳۹
جایخانه :	شرکت چاپ و نشر کتاب‌های درسی ایران «سهامی خاص»
سال انتشار و نوبت چاپ :	چاپ چهارم ۱۳۹۷

کلیه حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هرگونه استفاده از کتاب و اجزای آن به صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در بایگ‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع، بدون کسب مجوز ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

شابک ۷-۲۴۲۳-۵-۹۶۴-۹۷۸ - 7-2423-05-964-978 ISBN

استقلال و آزادی در پیروی از قرآن و رسول اکرم (ص) است.

امام خمینی (ره)

فهرست

هفتم

پیشگفتار

درس اول

۱۴ جلسه اول : سورة شوری (صفحات ۴ و ۴۸۳ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

جلسه دوم : سورة زُخْرُف (صفحة ۴۸۹ قرآن کریم)، یادآوری تلفظ حروف خاص (۱)،

۱۸

آموزش مفاهیم، کتاب بی مانند

درس دوم

۲۴

جلسه اول : سورة دُحْان (ص ۷ و ۴۹۶ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

جلسه دوم : سورة جاثیه (ص ۵۰۰ قرآن کریم)، یادآوری تلفظ حروف خاص (۲)،

۲۹

آموزش مفاهیم، محمد رسول الله (ص)

درس سوم

۳۴

جلسه اول : سورة احقاف (ص ۲۳ و ۵۰۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

جلسه دوم : سورة محمد (ص) (صفحة ۵۰۷ قرآن کریم)، کوتاهی و کشیدگی حرکات،

۳۸

آموزش مفاهیم، بهداشت روانی در قرآن (۱)

درس چهارم

۴۴

جلسه اول : سورة فتح (ص ۱۲ و ۵۱۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

جلسه دوم : سورة حُجُرَات (ص ۵۱۶ قرآن کریم)، وقف و ابتدا و نظم قرائت، آموزش مفاهیم،

۴۸

بهداشت روانی در قرآن (۲)

درس پنجم

۵۴

جلسه اول : سورة ذاریات (ص ۲ و ۵۲۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

جلسه دوم : سورة قمر (ص ۵۳۰ قرآن کریم)، وقف در آخر جمله، آموزش مفاهیم، انبساط و

۵۸

گسترش جهان

درس ششم

۶۴

جلسه اول : سورة الرحمن (ص ۲ و ۵۳۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهیم

۶۸

جلسه دوم : سورة واقعه (ص ۵۳۶ قرآن کریم)، الفِ وصل، آموزش مفاهیم، تلخ و شیرین

درس هفتم

۷۴ جلسه اول: سوره حديد (ص ۱ و ۵۴۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم: سوره حشر (ص ۵۴۸ قرآن کریم)، فصاحت تلفظ لام در لفظ جلاله «الله»،

۷۸ آموزش مفاهيم، پيرمرد شامی و امام سجاد (ع)

درس هشتم

۸۴ جلسه اول: سوره صف (ص ۲ و ۵۵۱ قرآن کریم)، آموزش مفاهيم

جلسه دوم: سوره جمعه و منافقون (ص ۵۵۴ قرآن کریم)، نحوه خواندن نون ساکن و تنوين،

۸۸ آموزش مفاهيم، او خواهد آمد!

درس نهم

۹۴ جلسه اول: سوره تغابن (ص ۷ و ۵۵۶ قرآن کریم)، آموزش مفاهيم

۹۸ جلسه دوم: سوره ملک (ص ۵۶۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهيم، هيهات مِنا الذِّلَّة

درس دهم

۱۰۴ جلسه اول: سوره نوح (ع) (ص ۱ و ۵۷۰ قرآن کریم)، آموزش مفاهيم

۱۰۹ جلسه دوم: سوره مزمل (ص ۵۷۴ قرآن کریم)، آموزش مفاهيم، از معلم زبان، آموختيم

درس يازدهم

۱۱۴ جلسه اول: سوره نبأ (ص ۳ و ۵۸۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهيم

۱۱۸ جلسه دوم: سوره غاشيه (ص ۵۹۲ قرآن کریم)، آموزش مفاهيم، من زنده‌ام!

۱۲۴ نيايش: دعای ختم قرآن کریم

۱۲۵ فهرست کلمات

دانش آموزان عزیز:

همراه این کتاب یک لوح فشرده (DVD) دریافت کرده‌اید. این لوح حاوی متن کامل قرآن کریم همراه با قرائت ترتیل است.

این کتاب و لوح فشرده قرآن کریم را به خوبی حفظ کرده و در رعایت پاکیزگی و احترام به آن بکوشید. سعی کنید در کلاس قرآن و هر زمان دیگری که قرآن می‌خوانید، با وضو باشید، تا هم آداب خواندن قرآن به طور کامل رعایت شود و هم تماس دست با خط قرآن، بدون اشکال باشد. شایسته است این بسته آموزشی را در کتابخانه خود نگهداری کرده تا هنگام تلاوت قرآن کریم از آن استفاده کنید.

موجب تشکر و امتنان است که با ارسال نظرات خود از طریق صندوق پستی ۱۵۸۷۵/۴۸۷۴ و وبگاه <http://quran-dept.talif.sch.ir> ما را در اصلاح و تکمیل هرچه بیشتر برنامه آموزش قرآن یاری کنید.

گروه قرآن

دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

كِتَابٌ أَنْزَلْنَاهُ إِلَيْكَ مُبَارَكٌ

کتابی مبارک که آن را به سوی تو نازل کردیم،

لِيَذَّبَ رُؤُوسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا

تا در آیات آن تدبیر کنند، و خردمندان پند گیرند.

صاد ۲۹

دبیران محترم و اولیای گرامی

قرآن کریم از صدر اسلام تاکنون، محور تمامی علوم و معارف اسلامی بوده است. در طول تاریخ اسلام هر نوع تعلیم و تربیتی از قرآن آغاز شده و در کنار آن ادامه یافته است. قرآن کریم در آیات بسیاری خود را معرفی می کند و از وظایف و شئون پیامبر اکرم (ص) و مردم نسبت به خود سخن می گوید. قرآن کریم خود را کتابی می داند که مردم را از تاریکی های جهل و خودخواهی به سوی نور معرفت، بصیرت و سعادت راهنمایی می کند (ابراهیم ۱).

قرآن کریم از چنان جایگاه و ارزشی برخوردار است که از یک سو تلاوت آیات و تعلیم آن از مهم‌ترین وظایف و شئون پیامبر اکرم (ص) معرفی شده (جمعه ۲) و از سوی دیگر تلاوت مستمر، درک معنا و تدبّر در آیات، از وظایف مهم مؤمنان به‌شمار آمده است (مزمّل ۲۰ و صاد ۲۹).

چنین است که انس با قرآن کریم، قرائت و تلاوت مستمر و روزانه آن، درک معنا و تدبّر در آیات و تلاش برای ترکیه هرچه بیشتر، به منظور فهم بهتر قرآن و عمل به دستورهای خداوند، همه از ضروری‌ترین اهداف آموزش قرآن است.

آموزش قرآن، از دیرباز، در آموزش و پرورش به‌عنوان یک موضوع آموزشی مورد توجه بوده؛ ولی همیشه این آموزش از آنچه سزاوار آخرین کتاب آسمانی است و از لوازم یک برنامه درسی همه‌جانبه می‌باشد، فاصله داشته است. پس از پیروزی انقلاب اسلامی - بحمدالله - برای احیا و اعتلای این آموزش، تلاش‌های زیادی شده که در چند سال اخیر نیز گسترش و عمق بیشتری یافته است؛ از آن جمله، اهداف آموزش قرآن در دوره‌های مختلف تحصیلی بازنگری شده و نسبت به گذشته جامعیت بیشتری پیدا کرده است. همچنین در کنار آموزش قرائت قرآن - که اولین گام در آشنایی و انس با کتاب الهی است - به درک معنا و مفهوم آیات قرآن توجه جدی شده است.

از این رو، انتظار می‌رود شما عزیزان نیز با جدیت و تلاش لازم، زمینه آموختن، علاقه و انس هرچه بیشتر دانش‌آموزان را با قرآن کریم فراهم آورید. در این قسمت نکاتی چند درباره محتوای دروس و روش تدریس و ارزشیابی آن، به اختصار تقدیم می‌شود. به‌منظور آشنایی بیشتر به کتاب راهنمای معلم مراجعه کنید.

محتوای دروس، روش تدریس و ارزشیابی آن

کتاب از یازده درس تشکیل شده است. هر درس طی دو هفته به روش زیر تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

جلسه اول

الف) آموزش قرائت

۱- خواندن در گروه (پیش‌خوانی آیات): برای جلسه اول هر درس دو صفحه از قرآن کریم انتخاب شده است. از دانش‌آموزان بخواهید این آیات را به هر مقداری که می‌توانند، در گروه‌های دو یا سه نفره برای یکدیگر به آرامی بخوانند. برای این فعالیت حدود پنج دقیقه وقت اختصاص دهید. در حین انجام این فعالیت در میان دانش‌آموزان حرکت کنید و پرسش‌های احتمالی آنها را پاسخ دهید.

۲- استماع قرائت آیات: بخش قرائت آیات درس از لوح فشرده یا نوار صوتی و زمزمه دانش‌آموزان همراه آن. در این قسمت نباید صدای دانش‌آموزان آن قدر بلند باشد که مانع شنیدن قرائت آیات شود.

۳- فردخوانی دانش‌آموزان: پس از استماع آیات، از چند دانش‌آموز بخواهید هرکدام یک سطر را برای کلاس با قرائتی شبیه قرائت بخش شده بخواند. برای این مرحله حدود ۲۵ دقیقه وقت در نظر بگیرید.

چند تذکر:

۱- در حین انجام هر یک از مراحل فوق، با دقت به خواندن دانش‌آموزان گوش دهید تا اشکالات آنها را شناسایی و به روش مناسب تصحیح کنید. انجام این کار هم در زمان تدریس و هم هنگام تمرین قرائت، بسیار اهمیت دارد.

۲- در این کتاب نیز مانند دو کتاب سال هفتم و هشتم، حروف ناخوانا، معمولی و مشکی نوشته شده است. در صورت نیاز برای صحیح خواندن کلمات و ترکیب‌های دارای حروف ناخوانا، نکات ضروری را تذکر دهید.

۳- از درس اول تا هشتم کتاب، در بخش آموزش قرائت، به منظور ارتقای کیفی قرائت قرآن نکاتی مانند یادآوری تلفظ حروف، وقف در آخر جمله، قواعد نون ساکن و تنوین و... بیان شده است. این مطالب را در نهایت سادگی و اختصار مطابق آنچه که در کتاب آمده است، برای دانش‌آموزان توضیح دهید. بدیهی است یادگیری و به‌کارگیری این قواعد توسط دانش‌آموزان، دارای امتیاز مثبت است.

ب) آموزش مفاهیم (درک معنا)

۱- انجام فعالیت‌های یادگیری توسط دانش‌آموزان: ابتدا خود دانش‌آموزان در گروه‌های دو یا سه نفره، هر فعالیت را مطابق آنچه در کتاب آمده، انجام می‌دهند.

۲- خواندن برای کلاس و تصحیح: پس از انجام هر فعالیت، با انتخاب معلم، یکی از اعضای گروه، یک قسمت از فعالیت انجام شده را برای کلاس می‌خواند تا تمرین و در صورت نیاز تصحیح شود.

تذکر مهم: توانایی درک معنای عبارات قرآنی از ترجمه تحت‌اللفظی (کلمه به کلمه توسط خود دانش‌آموزان) آغاز می‌شود. دبیران محترم ضمن پرهیز کامل از دیکته کردن ترجمه به دانش‌آموزان، باید بر ترجمه تحت‌اللفظی تأکید و از اصرار بر ترجمه روان خودداری کنند. دانش‌آموزان با توجه به توانایی‌های فردی خود، به تدریج به ترجمه روان و زیبا دست می‌یابند. به این ترتیب، مهم‌ترین و اولین گام اساسی در کسب توانایی فهم قرآن کریم برداشته می‌شود.

ج) انس با قرآن در خانه

پس از مطالب هر جلسه، مجموعه فعالیت‌هایی به عنوان «انس با قرآن در خانه» در نظر گرفته شده است. در پایان هر جلسه، دانش‌آموزان را به انجام این فعالیت‌ها تشویق کنید. در بخش انس با قرآن در خانه، آیات و عبارات به نحوی آمده تا معنای روشن و کاملی را بیان کند. از این رو ممکن است برخی از ترکیب‌ها یا عبارات، فراتر از آموخته‌های دانش‌آموزان باشد. این موارد در کتاب ترجمه شده و آموختن آن اختیاری است و نباید در ارزشیابی از آنها پرسش شود. در آغاز جلسه بعد، با بررسی تکلیف «انس با قرآن در خانه» از هر دو بخش قرائت و مفاهیم جلسه قبل، پرسش به عمل می‌آید. به این ترتیب در آغاز هر جلسه، مطالب جلسه قبل، یادآوری، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

تذکر: با توجه به تقسیمات فوق، حدود ۱۵ دقیقه اول هر جلسه به ارزشیابی مطالب جلسه قبل، نیمی از بقیه زمان به تدریس قرائت و نیمی دیگر به آموزش مفاهیم اختصاص دارد.

جلسه دوم

برای آموزش قرائت جلسه دوم هر درس، یک صفحه قرآن کریم و همچنین برای آموزش مفاهیم و انس با قرآن در خانه، فعالیت‌هایی در نظر گرفته شده که به همان روش جلسه اول تدریس، تمرین و ارزشیابی می‌شود.

شناخت

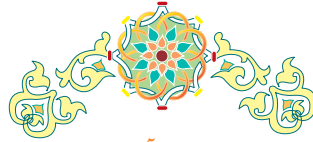
در پایان هر درس، بخشی برای آشنایی بیشتر با قرآن کریم آمده است. این صفحه حاوی مطالب جذابی درباره قرآن کریم و گاهی نیز شامل داستان‌ها و موضوعات تربیتی درباره آیات آن درس است. دبیر محترم با توجه به شرایط کلاس و میزان توانایی دانش‌آموزان نسبت به دو بخش اصلی آموزش قرآن، یعنی قرائت و مفاهیم، می‌تواند به مطالب این بخش نیز بپردازد. بدیهی است که این بخش نباید وقت قابل توجهی از کلاس را به خود اختصاص دهد. حتی در صورت تشخیص دبیر محترم، می‌توان مطالعه آن را به خود دانش‌آموزان واگذار کرد.

ارزشیابی پایانی

علاوه بر ارزشیابی‌های مستمر که در هر جلسه به عمل می‌آید، مطابق آیین‌نامه‌های مربوط، در طی سال در دو نوبت از همه دروس و از جمله درس قرآن، ارزشیابی پایانی به عمل می‌آید. در هر دو نوبت، نیمی از نمره به قرائت (شفاهی) و نیم دیگر به مفاهیم (کتبی) اختصاص دارد.

کتاب راهنمای معلم

از آنجا که کتاب‌های آموزش قرآن سال هفتم تا نهم از اهداف، ساختار و روش تدریس و ارزشیابی یکسانی برخوردار است، برای هر سه کتاب، یک کتاب راهنمای معلم تدوین شده است. در کتاب راهنما پس از بیان مباحث کلی، مطالب خاص مربوط به هر یک از سه کتاب آموزشی به‌طور جداگانه آمده است. مطالعه کتاب راهنمای معلم، می‌تواند زمینه توفیق بیشتر شما را فراهم آورد.

سخنی با دانش آموزان عزیز

دانش آموزان عزیز، سلام گرم ما را پذیرا باشید. ورود شما را به سال نهم تحصیلی خوشامد می‌گوییم. اهداف، چارچوب و روش‌های آموزشی این کتاب مانند کتاب سال قبل است. سعی کنید در کلاس و خارج از کلاس، فعالیت‌های آموزشی را با جدیت و نظم انجام دهید تا ضمن ارتقای شایستگی‌ها و مهارت‌های قرآنی خود، هرچه بیشتر با قرآن مانوس شوید. هر درس این کتاب از بخش‌های مختلفی تشکیل شده که توضیح مختصر آنها به شرح زیر است:

۱- قرائت آیات: اولین بخش هر درس، قرائت آیات است. در این بخش، سعی بر آن است که با تمرین قرائت آیات، توانایی و مهارت شما در قرائت قرآن بیشتر شود تا بتوانید قرآن را صحیح‌تر و روان‌تر و زیباتر بخوانید. لوح فشرده (DVD) شامل متن قرآن کریم و قرائت آیات نیز در اختیار شما قرار دارد تا با گوش کردن به آن، از صوت زیبای قرآن لذت ببرید و بر مهارت خود در قرائت قرآن بیفزایید.

۲- درک معنا : همچون سال قبل در هر جلسه پس از تمرین قرائت، فعالیت‌هایی برای آموزش درک معنای قرآن ارائه شده است. این بخش در کلاس درس، در گروه‌های دو یا سه نفره و با هدایت دبیر محترم انجام می‌شود.

۳- انس با قرآن در خانه : این تمرین را به‌طور مرتب و با علاقه انجام دهید تا با یاری خدا به تدریج ضمن انس با قرآن کریم بر مهارت خود در قرائت قرآن و فهم معنای عبارات قرآنی بیفزایید.

۴- آشنایی با قرآن و قرآن دوستان : مسلمانان، از زمان پیامبر(ص) تاکنون همیشه به قرآن عشق و علاقه خاصی داشته‌اند و هر کسی سعی کرده به شکلی در قالب شعر، هنر، نوشتن کتاب‌های لغت، تفسیر و ... این علاقه را نشان دهد. در این بخش از کتاب، برای شما مطالب گوناگون و جالبی از قرآن کریم یا درباره آن، که نشان‌دهنده عظمت قرآن است، ارائه شده است.

مؤلفان کتاب برای شما توفیق و انس بیشتر با قرآن کریم را آرزو دارند.

آیاتها ۵۳ سورة الشوری

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمْدٌ ۱ عَسَقٌ ۲ كَذَلِكَ يُوحى إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ
 اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۳ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ
 وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۴ تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ
 وَالْمَلَائِكَةُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَنْ فِي
 الْأَرْضِ إِلَّا إِنْ اللَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۵ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ
 دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِيفٌ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۶
 وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِتُنذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا
 وَتُنذِرَ يَوْمَ الْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي
 السَّعِيرِ ۷ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُدْخِلُ
 مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَالظَّالِمُونَ مَا لَهُمْ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۸
 أَمْ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ فَاللَّهُ هُوَ الْوَلِيُّ وَهُوَ يُحْيِي الْمَوْتَى
 وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۹ وَمَا اخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِنْ شَيْءٍ فَحُكْمُهُ
 إِلَى اللَّهِ ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبِّي عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ۱۰

خواندن در گروه

آیات درس را در گروه‌های دو یا سه نفره به آرامی بخوانید.

فَاطِرُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا
 وَ مِنَ الْاَنْعَامِ اَزْوَاجًا يَذُرُّكُمْ فِيْهِ لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ
 وَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيْرُ ﴿١١﴾ لَهُ مَقَالِدُ السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ
 يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ يَقْدِرُ اِنَّهٗ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ ﴿١٢﴾
 ﴿١٣﴾ شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّيْنِ مَا وَصَّيْ بِهٖ نُوْحًا وَ الَّذِيْ اَوْحَيْنَا
 اِلَيْكَ وَ مَا وَصَّيْنَا بِهٖ اِبْرٰهِيْمَ وَ مُوسٰى وَ عِيسٰى اَنْ اَقِيْمُوا
 الدِّيْنَ وَ لَا تَتَفَرَّقُوْا فِيْهِ كَبُرَ عَلٰى الْمُشْرِكِيْنَ مَا تَدْعُوْهُمْ اِلَيْهِ
 اللهُ يَجْتَبِيْ اِلَيْهِ مَنْ يَشَاءُ وَ يَهْدِيْ اِلَيْهِ مَنْ يُنِيبُ ﴿١٤﴾
 وَ مَا تَفَرَّقُوْا اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ
 وَ لَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَّبِّكَ اِلَى اَجَلٍ مُّسَمًّى لَفُضِيَ بَيْنَهُمْ
 وَ اِنَّ الَّذِيْنَ اُوْرثُوْا الْكِتٰبَ مِنْ بَعْدِهِمْ لَفِيْ شَكٍّ مِنْهُ مُرِيْبٍ
 ﴿١٥﴾ فَلِذٰلِكَ فَاذَعُ وَ اسْتَقِمْ كَمَا اُمِرْتُ وَ لَا تَتَّبِعْ اَهْوَاءَهُمْ
 وَ قُلْ ءَاْمَنْتُ بِمَا اَنْزَلَ اللهُ مِنْ كِتٰبٍ وَ اُمِرْتُ لِاعْدَلُ
 بَيْنَكُمْ اللهُ رَبُّنَا وَ رَبُّكُمْ لَنَا اَعْمَالُنَا وَ لَكُمْ اَعْمَالُكُمْ
 لَا حِجَّةَ بَيْنَنَا وَ بَيْنَكُمْ اللهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا وَ اِلَيْهِ الْمَصِيْرُ ﴿١٥﴾

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

وحی کردیم ، وصیت کردیم ، متفرق نشوید ، تشریح کرد ، وصیت کرد

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
سفارش کردیم، ...	وَصَّيْنَا	۴	... ، مقرر کرد	شَرَعَ	۱
...	لَا تَتَفَرَّقُوا	۵	سفارش کرد، ...	وَصَّى	۲
پراکنده نشوید			...	أَوْحَيْنَا	۳

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۲- ما وَصَّيْنَا بِهِ:

۱- شَرَعَ لَكُمْ:

۴- ما وَصَّيْنَا بِهِ:

۳- أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ:

۶- لَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ:

۵- أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ:

۱- ما: آنچه

اس باقرآن درخانہ

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۸۳ تا ۴۸۸ قرآن کریم را بخوانید.

ب- معنای قسمت اول آیه ۱۳ سوره شوری را بنویسید.

۱- شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ :

۲- مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا :

۳- وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ :

۴- وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى :

۵- أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ... ﴿۱۳﴾ :

ج- از صفحه اول سوره شوری (۴۸۳) حداقل سه عبارت^۲ را که می‌توانید معنا کنید، بیابید و همراه با معنا بنویسید.

د- در صفحه ۴۸۷ قرآن کریم، چند پیام قرآنی که در دوره ابتدایی با آنها آشنا شده‌اید، آمده است. آنها را بیابید و یکی از آنها را همراه با معنای آن بنویسید.

متن :

ترجمه :

پیام قرآنی

۲- منظور از عبارت، یک جمله است که دارای معنای کامل می‌باشد.

۱- در اینجا «الَّذِي» را «آنچه» معنا کنید.

وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ تَدْرِي مَا
الْكِتَابُ وَلَا الْإِيمَانُ وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْدِي بِهِ مَنْ نَشَاءُ مِنْ
عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدَى إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَاطِ اللَّهِ الَّذِي
لَهُ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ الْآلِ إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

سورة الزخرف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ﴿١﴾ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا
لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُ فِي أُمِّ الْكِتَابِ لَدِينَا
لَعَلِيَّ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمُ الذِّكْرَ صَفْحًا
أَنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِنْ نَبِيِّ فِي
الْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِنْ نَبِيِّ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ
﴿٧﴾ فَأَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَمَضَى مَثَلُ الْأَوَّلِينَ
﴿٨﴾ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ
خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٩﴾ الَّذِي جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ
مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾

یادآوری تلفظ حروف خاص (۱)

در سال‌های گذشته با تلفظ حروف خاص عربی آشنا شدیم. با توجه به اهمیت تلفظ صحیح این حروف به‌ویژه در قرائت نماز و برای کسب مهارت بیشتر و قرائت صحیح‌تر، نحوه تلفظ این حروف از طریق مقایسه با حروف مشابه آنها، یادآوری می‌شود.

شایان ذکر است که مهم‌ترین و ساده‌ترین راه برای کسب مهارت تلفظ صحیح حروف، گوش دادن به تلاوت زیبای قاریان و تمرین و تکرار مطابق آن است.

با توجه به قرائت نوار، لوح فشرده یا قرائت صحیح دبیر محترم، این مقایسه را تمرین می‌کنیم. نحوه تلفظ حروف خاص به شکل مقایسه با حروف مشابه آنها:

۱- «س» به حالت معمولی، ولی «ث» به صورت نوک زبانی تلفظ می‌شود؛ مانند:

ثُمَّ لَتَسْأَلُنَّ   حُسْنَ الثَّوَابِ   حَدِيثُ مُوسَى

۲- «س» به حالت معمولی، ولی «ص» به صورت درشت و پُر حجم تلفظ می‌شود؛ مانند:

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ   وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ   وَهُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ

۳- «ه» به حالت معمولی، ولی «ح» به صورت غلیظ تلفظ می‌شود؛ مانند:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ   الْحَمْدُ لِلَّهِ   سُبْحَانَ اللَّهِ

۴- «أ» به حالت معمولی، ولی «ع» به صورت غلیظ می‌شود؛ مانند:

أَعُوذُ بِاللَّهِ   أَيَاكَ نَعْبُدُ   وَأَيَاكَ نَسْتَعِينُ   رَبِّيَ الْأَعْلَى

بار دیگر با دقت به قرائت آیات درس، این حروف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

فعالیت

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

آنها ، پرسیدی از ، مرده ، اندازه

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
هدایت شوید، هدایت می شوید	تَهْتَدُونَ	۵	...	سَأَلَتْ	۱
...	قَدْر	۶	... ، ایشان	هُنَّ	۲
سرزمین	بَلَدَةٌ	۷	محل آرامش	مَهْد	۳
...	مَيِّت	۸	تا ، شاید	لَعَلَّ	۴

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ :
 ۲- مَنْ خَلَقَ :
 ۳- لَيَقُولُنَّ :
 ۴- لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ :
 ۵- جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ مَهْدًا :
 ۶- وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا :
 ۷- لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ :
 ۸- بَلَدَةٌ مَيِّتًا :

نکته: فعل ماضی پس از کلمات شرط (ان، من، إذا و...) بهتر است به صورت مضارع معنا شود، هر چند ترجمه به صورت ماضی نیز اشکال ندارد؛ مانند:

إِنْ شَاءَ اللَّهُ: اگر خواست (← بخواهد) خدا؛ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ: اگر بودید (← باشید) مؤمن
 مَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا: هرکس وارد آنجا شد (← شود) ایمن بود (← است)
 إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ: هنگامی که آمد (← بیاید) یاری خدا و پیروزی

۲- در اینجا «مَنْ» به صورت سؤالی (چه کسی) معنا می شود.

۴- سُئِلَ جمع سَبِيل و به معنای «راه‌ها» است.

۱- لَئِنْ = لَ + إِنْ

۳- لَيَقُولُنَّ = لَ + يَقُولُونَ + نَّ: حتماً می گویند

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۸۹ تا ۴۹۳ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۹ تا ۱۱ سوره زخرف را کامل کنید.

۱- وَلَئِن سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ :

۲- لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٩﴾ :

۳- الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ مَهْدًا :

۴- وَجَعَلَ لَكُم فِيهَا سُبُلًا لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾ :

۵- وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ :

۶- فَأَنْشَرْنَا بِهِ بَلْدَةً مَيِّتًا : پس زنده کردیم به وسیله آن ... .. را

۷- كَذَلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾ : ... (در روز قیامت از قبرها) بیرون آورده می‌شوید.

ج- از صفحه ۴۹۱ قرآن کریم، حداقل ۳ عبارت آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

د- از آموزه‌های مهم توحیدی و قرآنی، ذکر و یاد خداست. از این رو پیشوایان معصوم به ما آموخته‌اند که در هنگام انجام هر کاری به شکلی خدا را یاد کنیم. هنگام بیرون آمدن از خانه، غذا خوردن، شروع یک کار، آماده شدن برای خواب و... یکی از آداب اسلامی آن است که هنگام سوار شدن بر یک وسیله نقلیه این آیات را از سوره زخرف بخوانیم. سعی کنید آنها را با توجه به معنا حفظ کنید و در زمان مناسب بخوانید.

سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرْنَا هَذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾
وَإِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ﴿١٤﴾

چه پاک و بزرگ است کسی که این (وسیله) را در اختیار ما قرار داد و گرنه ما نمی‌توانستیم آن را در اختیار بگیریم و قطعاً ما به سوی پروردگاران بازمی‌گردیم.

پیام قرآنی

کتاب بی مانند

پس از نزول قرآن کریم و با تأثیر سریع و شگفت آن بر مردم، مشرکان مکه به انواع دشمنی‌ها و دسیسه‌ها دست زدند تا مانع ایمان آوردن مردم و گسترش اسلام شوند. انواع این دشمنی‌ها و ایجاد محدودیت‌ها، راه به جایی نبرد. مشرکان که قرآن کریم و اخلاق و رفتار پیامبر را مهم‌ترین عامل اشتیاق مردم به ویژه جوانان به اسلام می‌دیدند، بر آن شدند تا با تهمت‌های ناروا، قرآن را از چشم مردم بیندازند. اما قرآن کریم با قدرت و اعتماد بی‌مانندی همه را به مبارزه طلبید و با قاطعیت تمام اعلام کرد که:

قُلْ لِّئِنْ اجْتَمَعَتِ الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَىٰ أَنْ يَأْتُوا بِمِثْلِ هَذَا الْقُرْآنِ
لَيَأْتُونَ بِمِثْلِهِ وَلَوْ كَانَ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا

ای پیامبر به مردم بگو اگر انس و جن جمع شوند تا مانند این قرآن را بیاورند، نمی‌توانند مانند آن را بیاورند هر چند که یکدیگر را کمک و پشتیبانی کنند.

اسراء ۸۸

تاریخ اسلام و جهان شهادت می دهد چه در عصر نزول قرآن که اعراب جاهلی در شعر و شاعری بسیار توانا بودند و چه پس از آن، این مبارزه طلبی قرآن بی پاسخ ماند و هر کس که در این میدان گام نهاد، جز رسوایی و شکست بهره ای نداشت.

دشمنان حقیقت و دشمنان اسلام اگر به راستی قادر به آوردن حتی یک سوره کوتاه مانند سوره های قرآن بودند، به نحوی که انسان های بی طرف و حقیقت طلب، آن را کلامی مانند قرآن تشخیص دهند، قطعاً به جای هزینه های هنگفت به چنین کار به ظاهر ساده ای اقدام می کردند. اما تاریخ گواهی می دهد که این ادعا و پیش بینی قرآن کریم، همچون سایر آیات الهی، صحیح، حق و جاودانه است که :

وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا عَلَىٰ مَا يَسُورُونَ مِنْ مِثْلِهِ
وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ

و اگر تردید دارید نسبت به آنچه که ما بر بنده خود نازل کرده ایم؛ یک سوره مانند آن بیاورید
و گواهان و یاوران را - غیر از خدا - برای این کار به کمک فراخوانید، اگر واقعاً راست می گوئید!

بقره ۲۳

قرآن کریم با لحنی دلسوزانه پس از این آیه می فرماید : ای انسان ها اگر نتوانستید چنین کاری بکنید که هرگز هم نخواهید توانست، از آتشی که سوخت آن مردم (کافران) و سنگ هاست، بر حذر باشید آن آتشی که برای کافران آماده شده است!

آیاتها ۵۹ سورة الدخان

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ۱ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۲ اِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبْرَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ۳ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ۴ أَمْراً مِنْ عِنْدِنَا اِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۵ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۶ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا اِن كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۷ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۸ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ۹ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ۱۰ يَغْشى النَّاسَ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۱۱ رَبَّنَا اكشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ اِنَّا مُؤْمِنُونَ ۱۲ اِنِّي لَهُمُ الذِّكْرَى وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ۱۳ ثُمَّ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلِّمٌ مَجْنُونٌ ۱۴ اِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلاً اِن كُمْ عَائِدُونَ ۱۵ يَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَى اِنَّا مُنْتَقِمُونَ ۱۶ وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ۱۷ اِن اَدَّوْا اِلَى عِبَادِ اللَّهِ اِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۱۸

خواندن در گروه

آیات درس را در گروه‌های دویا سه نفره به آرامی برای یکدیگر بخوانید.

وَأَنْ لَا تَعْلُوا عَلَى اللَّهِ إِنِّي آتِيكُمْ بِسُلْطَنِ مُبِينٍ ﴿١٩﴾ وَإِنِّي عُذْتُ
 بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾ وَإِنْ لَمْ تُؤْمِنُوا لِي فَاَعْتَرِلُونِ ﴿٢١﴾
 فَدَعَا رَبَّهُ إِنَّ هَؤُلَاءِ قَوْمٌ مُجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَاسْرِ بِعِبَادِي لِيَلَّا
 إِنَّكُمْ مُتَّبَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَأَتْرَكَ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾
 كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّاتٍ وَعُيُونٍ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾
 وَنَعْمَةٍ كَانُوا فِيهَا فَاكِهِينَ ﴿٢٧﴾ كَذَلِكَ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمًا آخَرِينَ
 ﴿٢٨﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ وَمَا كَانُوا مُنظَرِينَ ﴿٢٩﴾
 وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِنْ فِرْعَوْنَ
 إِنَّهُ كَانَ عَلِيًّا مِنَ الْمُسْرِفِينَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ اخْتَرْنَا لَهُمْ عَلَى عِلْمٍ
 عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَآتَيْنَاهُمْ مِنَ الْآيَاتِ مَا فِيهِ بَلَاءٌ مُبِينٌ
 ﴿٣٣﴾ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ﴿٣٤﴾ إِنْ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَى
 وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ ﴿٣٥﴾ فَاتُوا بِأَبَائِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٦﴾
 أَهْمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمٌ تُبَّعَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّهُمْ كَانُوا
 مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعِبِينَ
 ﴿٣٨﴾ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

آموزش معایم

فعالیت اول

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

زنده می‌کند ، با برکت ، می‌میراند ، نزد ، میان ، ارسال کننده

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	يُحْيِي	۶	مبارک ، ...	مُبَارَكٌ، مُبَارَكَةٌ	۱
...	يُمِيتُ	۷	هشدار دهنده، بیم دهنده	مُنذِرٌ	۲
پیشین، پیشینیان	أَوَّلِينَ	۸	...	عِنْدَ	۳
اهل یقین	مُوقِنِينَ	۹	... ، فرستنده	مُرْسِلٌ	۴
			... ، بین	بَيْنَ	۵

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ :
- ۲- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ :
- ۳- فِي لَيْلَةٍ مُّبَارَكَةٍ :
- ۴- إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ :
- ۵- أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا :
- ۶- إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ :
- ۷- رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ :
- ۸- السَّمِيعِ الْعَلِيمِ :
- ۹- يُحْيِي وَيُمِيتُ :
- ۱۰- رَبُّ آبَائِكُمْ الْأَوَّلِينَ^۲ :

۱- گاهی «واو» به معنای «سوگند به» است و به آن واو قسم می‌گویند.

۲- ترکیب «آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ» به صورت «پدران پیشین شما» معنا می‌شود و نه به صورت «پدران شما پیشین».

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۹۴ تا ۴۹۸ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات ۱ تا ۸ سوره دخان را کامل کنید.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱- حمّ ﴿۱﴾ : حا ميم

۲- وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ﴿۲﴾ :

۳- إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةٍ مُبْرَكَةٍ :

۴- إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿۳﴾ :

۵- فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿۴﴾ : در آن (شب) هر کار مهمی (از سایر کارها) جدا و تعیین تکلیف می‌شود.

۶- أَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿۵﴾ :

۷- رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۶﴾ :

۸- رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا :

۹- إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ﴿۷﴾ :

۱۰- لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ :

۱۱- رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأُولِينَ ﴿۸﴾ :

ج- از صفحه ۴۹۷ قرآن کریم چند عبارت آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

د- در صفحه ۴۹۸ قرآن کریم، خداوند جایگاه و مقام ارزشمند متقین در بهشت را توصیف کرده است. این مجموعه را بیابید و دو آیه از آن را همراه با معنای آن بنویسید.

جایگاه متقین در بهشت

متن :

ترجمه :

قُلْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا يَغْفِرُوا لِلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ أَيَّامَ اللَّهِ لِيَجْزِيَ
 قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ
 وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا
 بَنِي إِسْرَائِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ وَرَزَقْنَاهُمْ مِنَ
 الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَى الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ وَءَاتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ
 مِنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا إِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغِيًّا
 بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ
 يَخْتَلِفُونَ ﴿١٧﴾ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ مِنَ الْأَمْرِ فَاتَّبِعْهَا
 وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُمْ لَنْ يُغْنُوا عَنْكَ
 مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ
 وَلِيُّ الْمُتَّقِينَ ﴿١٩﴾ هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِقَوْمٍ
 يُوقِنُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ
 كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءَ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتِهِمْ
 سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ وَخَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِالْحَقِّ
 وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٢﴾

یادآوری تلفظ حروف خاص (۲)

در ادامه درس قبل، نحوه تلفظ حروف خاص به شکل مقایسه با حروف مشابه آنها، یادآوری می‌شود. با توجه به قرائت لوح فشرده یا قرائت صحیح دبیر محترم، سعی کنید این حروف را زیبا و صحیح تلفظ کنید.

۱- «ز» به حالت معمولی، ولی «ذ» به صورت نوک زبانی تلفظ می‌شود. مانند :

فَهَزَمُوهُم بِأَذْنِ اللَّهِ   وَإِذَا الْجَنَّةُ أُزْلِفَتْ

۲- «ذ» به حالت نوک زبانی نازک، ولی «ظ» به صورت نوک زبانی درشت تلفظ می‌شود، مانند :

ذَلِكَ تَوَعَّظُونَ بِهِ   فَأَنْذَرْتَهُمْ نَارًا تَلْظَى

۳- «ظ» به حالت نوک زبانی درشت و نرم، ولی «ض» به صورت نوک زبانی درشت و محکم تلفظ می‌شود، مانند :

إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ   بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

۴- «ت» به حالت معمولی، ولی «ط» به صورت درشت و پُر تلفظ می‌شود. مانند :

إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ   صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

۵- «غ» به حالت معمولی، ولی «ق» به صورت محکم تلفظ می‌شود، مانند :

قَوْلًا بَلِيغًا   لَا شَرِيقِيَّةٍ وَلَا غَرِيبِيَّةٍ   رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا

بار دیگر با دقت به قرائت آیات درس، این حروف را صحیح و زیبا تلفظ کنید.

نهایت

آموزش معانی

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

زندگی ، حکم می‌کنند ، بصیرت‌ها ، کارهای بد ، مرگ

ردیف	کلمه	معنا	ردیف	کلمه	معنا
۱	بَصَائِر	... ، بینش‌ها	۵	مَمَات	...
۲	سَيِّئَات	... ، بدی‌ها، جمع سَيِّئَة	۶	سَاءَ	چه بد است
۳	سَوَاء	یکسان، مساوی	۷	يَحْكُمُونَ	... ، قضاوت می‌کنند
۴	مَحْيَا	...	۸	تَسْتَوِي	مساوی است

فعالیت دوم

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

- ۱- هَذَا بَصَائِرٌ لِلنَّاسِ :
- ۲- لِقَوْمٍ يَوقِنُونَ :
- ۳- أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ :
- ۴- أَنْ نَجْعَلَهُمْ :
- ۵- كَالَّذِينَ آمَنُوا :
- ۶- وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ :
- ۷- سَوَاءَ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتِهِمْ :
- ۸- سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ :
- ۹- اللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ :
- ۱۰- وَلَا تَسْتَوِي الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ :

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۴۹۹ تا ۵۰۲ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه دو آیه ۲۰ و ۲۱ سوره جاثیه را کامل کنید.

۱- هَذَا بَصَائِرُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ :

۲- لِقَوْمٍ يوقِنُونَ ﴿٢٠﴾ :

۳- أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ : انجام دادند ... را

۴- أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ :

۵- سَوَاءٌ مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾ :

ج- از صفحه ۴۹۹ قرآن کریم حداقل دو آیه آشنا یافته، همراه با معنا بنویسید.

آیه اول و معنا :

آیه دوم و معنا :

د- آیا می‌دانید بسیاری از ضرب‌المثل‌ها و اشعار پر معنا و زیبای فارسی از آیات قرآن کریم و سخنان حکیمانه معصومان علیهم السلام گرفته شده است. اکنون با دقت در آیات صفحه ۵۰۰ قرآن کریم، بیان کنید این شعر زیبا با کدام یک از عبارات قرآنی این صفحه هم معناست :

هر چه کنی به خود کنی   گر همه نیک و بد کنی

آدمی و عملش

متن :

ترجمه :

یام قرآنی

محمد رسول الله (ص)

پیامبران الهی برترین بندگان خدا و سرآمد انسان‌ها در طول تاریخ بوده‌اند و حضرت محمد صلی الله علیه و آله، آخرین پیامبر خدا و سید المرسلین است. قرآن کریم ویژگی‌های پیامبران خدا را بر شمرده و آنها را با صفات ارزشمندی توصیف کرده است. آیات بسیاری از قرآن، سیمای تابناک پیامبر اکرم را با برترین صفات به تصویر کشیده است. برخی از این ویژگی‌ها و آیات مربوط به آنها چنین است.

ویژگی‌ها	آیات
بنده خدا و دریافت کننده قرآن و وحی الهی	تَبَارَكَ الَّذِي نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبْدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا فرقان ۱
پیامبر همه جهانیان در همه زمان‌ها	قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ جَمِيعًا اعراف ۱۵۸
بهره مند از برترین اخلاق نیکو	وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ قلم ۴
پیامبر لطف و رحمت بر همه جهانیان	وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ انبیاء ۱۰۷
الگوی نیکو و کامل	لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ احزاب ۲۱
مهربان و دلسوز	يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ توبه ۱۲۸
آخرین پیامبر الهی، دعوت کننده انسان‌ها به سوی خدا و چراغ روشن هدایت بشری	با مراجعه به آیات ۴۰ تا ۴۸ سوره احزاب فهرستی از ویژگی‌های پیامبر اعظم (ص) را استخراج کنید.

وَبَدَأَ لَهُمْ سَيِّئَاتٍ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٣﴾
 وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنْسِفُكُمْ كَمَا نَسِيفْنَا لِقَاءَ يَوْمِكُمْ هَذَا وَمَأْوَاكُمُ النَّارُ
 وَمَا لَكُمْ مِنْ نَصِيرِينَ ﴿٣٤﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ اتَّخَذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا
 وَغَرَّتْكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فَلْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ
 ﴿٣٥﴾ فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٦﴾
 وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿٣٧﴾

آیاتها ۳۵ سورة الاحقاف

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

حَمَّ ﴿١﴾ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿٢﴾ مَا خَلَقْنَا
 السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَالَّذِينَ
 كَفَرُوا عَمَّا أُنذِرُوا مُّعْرِضُونَ ﴿٣﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ مَا تَدْعُونَ مِنْ
 دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِي السَّمَوَاتِ
 ائْتُونِي بِكِتَابٍ مِنْ قَبْلِ هَذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِنْ عِلْمٍ إِنْ كُنْتُمْ
 صَادِقِينَ ﴿٤﴾ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ
 لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَن دُعَائِهِمْ غَفِلُونَ ﴿٥﴾

* این کلمه در اول جمله « ائْتُونِي » خوانده می شود.

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ﴿٦﴾
وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٍ قَالِ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا
جَاءَهُمْ هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنْ افْتَرَيْتُهُ
فَلَا تَمْلِكُونَ لِي مِنَ اللَّهِ شَيْئًا هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ كَفَى
بِهِ شَهِيدًا بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿٨﴾ قُلْ مَا كُنْتُ
بِدَعَا مِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرَى مَا يَفْعَلُ بِي وَلَا بِيكُمْ إِنْ اتَّبِعِ إِلَّا
مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ كَانَ مِنَ
عِنْدِ اللَّهِ وَكَفَرْتُمْ بِهِ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِنْ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِ
فَأَمَنَ وَاسْتَكْبَرْتُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَ
الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ ءَامَنُوا لَوْ كَانَ خَيْرًا مَا سَبَقُونَا إِلَيْهِ وَإِذْ
لَمْ يَهْتَدُوا بِهِ فَسَيَقُولُونَ هَذَا أَفْكٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾ وَ مِنْ قَبْلِهِ
كُتِبَ مُوسَىٰ إِمَامًا وَرَحْمَةً وَهَذَا كِتَابٌ مُصَدِّقٌ لِسَانًا عَرَبِيًّا
لِيُنذِرَ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا
رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَامُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾
أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

پاداش ، یاران ، جاودان ، ترس ، انجام می‌دادند ، اندوهگین می‌شوند

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
اهل، ...	أَصْحَاب	۵	سرآمد، مدت	أَجَل	۱
...	خَالِدِينَ	۶	مشخص، معین	مُسَمَّي	۲
...	جَزَاء	۷	...	خَوْف	۳
عمل می‌کردند ، ...	كَانُوا يَعْمَلُونَ	۸	... ، غمگین می‌شوند	يَحْزَنُونَ	۴

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

- ۱- وَمَا بَيْنَهُمَا :
- ۲- وَأَجَلٍ مُّسَمًّى :
- ۳- قَالُوا رَبَّنَا اللَّهُ :
- ۴- فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ :
- ۵- وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ :
- ۶- أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ :
- ۷- خَالِدِينَ فِيهَا :
- ۸- جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ :

۱- گاهی «ب» به معنای «به سبب، به خاطر» است؛ بما: به خاطر آنچه

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۰۲ تا ۵۰۶ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیه سوم و دو آیه ۱۳ و ۱۴ سوره احقاف را کامل کنید.

۱- مَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ وَاَجَلٍ مُّسَمًّى :

۲- وَالَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا اُنذِرُوا مُعْرِضُونَ ﴿۳﴾ و ..... نسبت به هشداری که داده شده‌اند، بی توجهی کردند.

۳- اِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰهُ :

۴- ثُمَّ اسْتَقَامُوْا : سپس در راه حق قرار گرفته و از آن منحرف نشدند.

۵- فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُوْنَ ﴿۱۳﴾ :

۶- اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا :

۷- جَزَاءًۢۤ بِمَا كَانُوْا يَعْمَلُوْنَ ﴿۱۴﴾ :

ج- از صفحه ۵۰۶ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای هریک بنویسید.

د- آیه ای در صفحه ۵۰۲ قرآن کریم به زیباترین و کامل ترین شکل بیان سپاس و ستایش خداوند است. آن آیه را همراه با معنای آن بنویسید و سعی کنید آن را حفظ کنید و همیشه بخوانید.

همه در ستایش او

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالُهُمْ ﴿١﴾ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ﴿٣﴾ فَإِذَا لَقِيتُمْ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبِ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَثَخَتُمْوهُمْ فَشُدُّوا الْوَتَاقَ فَمَا مَتَّاعِدٌ وَإِمَّا فِدَاءً حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانتَصَرْنَا مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَا بَعْضَكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قَتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٤﴾ سَيِّدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ الْجَنَّةَ عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَنْصُرُوا اللَّهَ يَنْصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ كَفَرُوا فَتَعَسَّأَهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿٨﴾ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَالَهُمْ ﴿٩﴾ أَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ دَمَّرَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلِلْكَافِرِينَ أَمْثَالُهَا ﴿١٠﴾ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ مَوْلَى الَّذِينَ ءَامَنُوا وَأَنَّ الْكَافِرِينَ لَا مَوْلَى لَهُمْ ﴿١١﴾

کوتاهی و کشیدگی حرکات

صداهای «اَ - اِ - اُ» به حالت کوتاه و صداهای «اِ - اِ - اِو» به صورت کشیده خوانده می‌شوند. در فارسی گاهی صداهای کوتاه را به صورت کشیده می‌خوانیم؛ مانند کشیده خواندن کلمات (أصل، اسم، شغل) و گاهی صداهای کشیده را کوتاه می‌خوانیم؛ مانند کوتاه خواندن کلمات (آب، سیب، خوب) در خواندن قرآن نباید این حالت پیش بیاید؛ زیرا در زبان عربی، کشیده خواندن صداهای کوتاه، آنها را به صداهای کشیده تبدیل می‌کند و گاهی باعث تغییر معنای کلمه می‌شود. مثلاً اگر فتحه در کلماتی مانند «قال، کان» کشیده خوانده شود، در لحن عربی، فعل مفرد به فعل مثنی تبدیل می‌شود. کوتاه خواندن صداهای کشیده نیز، آنها را به صداهای کوتاه تبدیل می‌کند و باعث تغییر معنا می‌شود. مثلاً اگر صدای «و» در کلماتی مانند «يَصْبِرُوا، يَعْلَمُوا» کوتاه خوانده شود، در لحن عربی، فعل جمع به فعل مفرد تبدیل می‌شود. این حالت بیشتر در آخر کلمات پیش می‌آید.

برای درست خواندن صداهای کوتاه در آیات سوره حمد، بین کلمات هر جمله

فاصله‌ای نداده و کلمات را متصل به هم بخوانید :

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ   مَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ
 اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَايَّاكَ نَسْتَعِينُ
 صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ   غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

آیات درس را از لوح فشرده گوش دهید و دقت کنید چگونه صدای کوتاه آخر

کلمات به کلمه بعد وصل می‌شود؛ شما نیز مانند آن بخوانید.

آموزش مفاهیم

جدول زیر را با استفاده از کلمات داده شده، کامل و سعی کنید معنای کلمات را به خاطر بسپارید.

فعالیت اول

تبعیت کردند ، نازل شد ، کارها

معنا	کلمه	ردیف	معنا	کلمه	ردیف
...	نُزِلَ	۴	مانع شدند	صَدَّوْا	۱
... ، پیروی کردند	اتَّبَعُوا	۵	محو و نابود کرد، همراه کرد	أَضَلَّ	۲
...	أُنزِلَ	۶	اعمال ، ...	أَعْمَال	۳

معنای این ترکیب‌ها و عبارات قرآنی را بنویسید.

فعالیت دوم

۱- الَّذِينَ كَفَرُوا :
۲- وَصَدَّوْا عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ :

۳- أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ :
۴- بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ :

۵- هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ :
۶- اتَّبَعُوا الْحَقَّ :

۷- اتَّبَعُوا مَا أُنزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ :

۸- وَاتَّبَعُوا النُّورَ الَّذِي أُنزِلَ مَعَهُ :

الف- هر روز در خانه یکی از صفحه‌های ۵۰۷ تا ۵۱۰ قرآن کریم را بخوانید.

ب- ترجمه آیات اول تا سوم سوره محمد (ص) را کامل کنید.

۱- الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدَّوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَالَهُمْ ﴿١﴾ :

۲- وَالَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ :

۳- وَءَامَنُوا بِمَا نُزِّلَ عَلَى مُحَمَّدٍ :

۴- وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّهِمْ :

۵- كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ : **یوشاند**

۶- وَأَصْلَحَ بِالْحَمْدِ ﴿٢﴾ : **و حال و روزشان را بهبود بخشید.**

۷- ذَلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا اتَّبَعُوا الْبَاطِلَ : **زیرا**

۸- وَأَنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ :

۹- كَذَلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ﴿٣﴾ : **خدا ... حال و وضعشان را بیان می کند.**

ج- از صفحه ۵۰۸ قرآن کریم چند عبارت آشنا بیابید و همراه با معنای آن بنویسید.

د- در صفحه ۵۰۷ قرآن کریم در آیه زیبایی، خداوند مؤمنان را نوید می دهد که اگر با ایمان و عمل صالح، دین خدا و او را یاری کنند، خدا نیز آنها را یاری می کند و در همه امور، آنها را محکم و ثابت قدم می گرداند. این آیه شریفه را بیابید، همراه با معنای آن بنویسید و سعی کنید آن را حفظ کنید.

یاری خدا، یاری از خدا

پیام قرآنی

متن :

ترجمه :

